

„Értelmetlen dolog érzelmeket játszani”

Vasvári Emese, a Bányavakság Iringója

Írta: Bárány János - 2016.11.12.

„Láncszemről láncszemre fejtettem fel minden lépését”. Iringó szerepében a Bányavakságban. Hátul Benkő Géza m.v. (Florin) Fotó: Kiss Gibbó Gábor

Kassai színekben jött Komáromba. Iringót alakítja, a főszereplő testvérét, aki

súlyos titkokat cipel Székely Csaba Bányavakság című tragikomédiájában. A budapesti Vasvári Emese megrázó alakítást nyújt a Komáromi Jókai Színház és a kassai Thália Színház koprodukciós előadásában. A szereppel való találkozásáról, a szöveg nehézségeiről és hegyekről beszélgettünk.

Hegyről beszélt a Bányavakság premier előtti sajtótájékoztatóján. Csúcsra lépés előtti állapotokról, a hegytetőre érkezés boldogságáról.

Azért mondtam a hegy-hasonlatot ezzel a darabbal kapcsolatban, mert olyan a szövege, mintha minden egyes mondata egy-egy hegycsúcs lenne. Kemény dió ezt a szöveget úgy megszólaltatni, hogy ott legyen mögötte a valódi ember. Ha Iringó felől nézem, és az emberre koncentrálok, nem ezek a mondatok hangzanak el. Ha pedig a mondatokra koncentrálok, nem rakható mögéjük Iringó, mint valósi ember. Mert az ember mindig reális. A szöveg viszont abszurd. A realitás és az abszurditás valamilyen módon mégis egyé válik, amitől hiteles lesz az ember is, a szöveg is, és nem választható már el a kettő. Hálás vagyok, hogy találkozhattam Székely Csaba

szövegével. Olyan stílusgyakorlat volt ez a feladat, amelyben eddig még nem volt részem.

Mikor találkozott Czajlik Józseffel, a Bányavakság rendezőjével?

Akkor jött a Bárka Színházba, amikor elkerültem onnan. Érdemben nem találkoztunk, amikor elkezdődött a neki sem hosszú Bárkás időszaka. Az idén együtt zsűriztünk a Pécsi Országos Színházi Találkozón nyár elején. Jól éreztük magunkat, néztük az előadásokat, beszélgettünk, vagy nem beszélgettünk, tettük a dolgunkat. Július végén üzent, lenne egy ajánlata. Arról, hogy miért engem választott Iringó szerepére, azóta nem is beszéltünk.

„Mindig a gondolat hoz elő egy érzelmet”. A Jászai Mari-díjas Fabó Tiborral (Ince), a Bányavakság egyik jelenetében (Fotó: Kiss Gibbó Gábor)

Azt nyilatkozta egy interjújában, hogy ha valakihez nem nő oda egy szerep, az azt jelenti, hogy

adása maradt valamivel a feladatnak. Adása maradt Iringónak?

Egy kicsit úgy érzem, mindig adós vagyok. Egy szerep szüntelenül fejlődik, még akkor is, ha Oscar-díjat adnak érte. Az ember minden szerepével újrakezdi a pályáját. Iringóval is a nulláról indultam. Láncszemről láncszemre fejttem fel minden lépését. A színdarab kiragad a szereplői életéből bizonyos időnyi történetet. Lépésről lépésre követnem kellett a folyamatot. Tudja, olyan ez, mint a keresztretjvény. Valamennyi kockának ki kell jönnie egymással minden oldalról. Ha valami nem jön ki, és én csinállok egy hidat, hogy mégis kijöjjön, akkor maradok adós a feladatnak. Végig kellett fejtenem a láncszemeket, hogy a végén kijöjjön maga a színdarab. Nem igazán érdekelnek a színpadon az állapotok, az

érzelmelek; sírni, nevetni mindenki tud. Mindig a gondolat hoz elő egy érzelmet. Értelmetlen dolog érzelmeket játszani. A gondolattal kell, hogy tisztában legyek.

Szokott hegyet mászni?

Régebben, de nem sokszor. A szüleink túráztak, és amikor már nagyobbak voltunk mindig vittek magukkal bennünket, három gyermeket. Bevallom, nem voltam nagy hegyászó.

Ha a színházat egy hegyhez hasonlítanám: mi vezette a hegy lábához?

Tizenhét-tizennyolc évesen elgondolkodtam, mi lenne az, amit egy életen át tudnék csinálni, amit nem unnék meg. Azt éreztem, a színházban mindig mást csinálhatok, hiába ugyanaz. És nem untam meg az elmúlt huszonöt évben.

„Olyan stílusgyakorlat volt ez a feladat, amelyben eddig még nem volt részem”. A Bányavakság Izabellájával, Lax Judittal (Fotó: Kiss Gibbó Gábor)

Milyen ez a fajta hegymászás?

Az eddig bejárt utam konkrét, nem igazán publikus szituációkhoz kötődik. Ezek nélkül az események nélkül nem igazán értelmezhető a pályám. Viszont olyan személyekhez kötődnek, akik még élnek. Bármilyen van, ezeket a neveket és ezeket a sztorikat nem akarom kiadni.

Mi ihlette, hogy a kétezres évek közepén lakásszínházat nyisson?

Abban, hogy lakásszínházat nyitottam, nem volt semmiféle ihlet. Ültem, és vártam, hogy megcsörrenjen a telefonom, hogy szerepet, szerződést ajánljanak. Nem csörrent meg, és rájöttem, nem is fog. S ekkor úgy döntöttem, akkor csinállok

én színházat a lakásomban. Remek a tér, remek helyen van, a belváros közepén. Négy előadás született. Az Iphigeneia Auliszban című előadásra tizenhat férfi és tizennégy nő fért be, külön ültek a férfiak és a nők. Koltai Tamás kötelezővé tette az előadás megtekintését Székely Gábor akkori rendező osztályának. Fél évig az előadásomat boncolták az egyetemen az elsőéves rendező szakos hallgatók.

Miért zárta be?

Talán éppen ilyenek miatt. Nem akartam piederstálra kerülni. Megkaptam mindent, amit az ember kaphat egy alkotás kapcsán. Ráadásul, ha egy ötödik előadást is bevállaltam volna, már nem lett volna hol laknom. Az előadásoknak pedig menniük kellett, egy színész nem szereti, ha valamiben csak havonta egyszer szerepel, az halálugrás. Szóval megkaptam mindent, amit ember kaphat, és a csúcson lezártam. Az nem zavart, hogy egyre többen kezdtek előadásokat létrehozni lakásokban. Varrtam magamnak egy cipőt, elkezdtem benne járni; egyszer csak azt láttam, jön velem szemben a cipőm. Félre ne értsen, de ez a picci mozzanat is benne volt.

*„A realitás és az abszurditás valamilyen módon mégis eggyé válik”.
Iringó és Ince, a Bányavakság testvérpárja (Fabó Tibor Jászai Mari-díjas társaságában), a háttérben Tóth Tibor Jászai Mari-díjas (Izsák) Fotó: Kiss Gibbó Gábor*

Üresek lettek a szobák színház és nézők nélkül?

Nem.

Természetesnek vettem, hogy éppen előadás volt. Természetes lett az is, hogy nincs előadás.

Most hogy van?

Köszönöm, jól. Minden egyes munkával egy újabb hegy előtt állok. Hamarosan Znajkay Zsófia Az ölében én című darabját

kezdjük próbálni. Ő rendez, én leszek az anyja. És írom a darabomat Elszabadult a menny címmel.

Vasvári Emese színésznő 1966. december 29-én született Békéscsabán. Vasvári Csaba színművész, később színházigazgató ikertestvére. 1993-ban végzett Budapesten, a Színház és Filmművészeti Egyetem színész szakán, Szirtes Tamás osztályában. Előbb a Madách Színház, majd a Bárka Színház tagja volt. Független alkotóművész. 2008-ban a legjobb epizódszereplőnek járó díjat kapta a Pécsi Országos Színházi Találkozón a CzukorShow című előadásban nyújtott alakításáért (rendezte: Dömötör Tamás). Emese, Pepe felesége volt Mucsi Zoltán és Scherer Péter oldalán Jancsó Miklós „Anyád! A szúnyogok” című filmjében, legutóbb Flieg auf Benedek „Csak a szél” című alkotásában állt kamera elé, „Alíz és a hét farkas” címmel tévéfilmet rendezett, a Vasvári Emese Lakásszínháza két és fél évadon keresztül működött. Bár egy interjújában tudatta, nem osztályozza a rá osztott figurákat, mert mindig csak az aktuális feladat a lényeges számára, néhány korábbi szerepe: Sárbogárdi Jolán (Parti Nagy Lajos: Ibusár), Heléna (William Shakespeare: Szentivánéji álom), Az asszony (Schwajda György: Himnusz), Gondos Regina (Tamási Áron: Enekes madár), Arkagyina (Csehov: Sirály).